

IK & KO:

nu ook beschikbaar voor dove en zeer slechthorende kleuters

Woensdag 16 maart was een bijzondere dag voor het onderwijs aan dove en slechthorende kinderen: de officiële presentatie van de aangepaste handleidingen bij de taalmethodes voor kleuters **Ik & Ko**. Eigenlijk gaat het om niet één, maar om twee methoden: een voor de lessen Nederlandse Gebarentaal (NGT) en een voor de lessen Nederlands.

Sprong Vooruit

In juni 1998 is een convenant gesloten tussen de Nederlandse dovenscholen en het Ministerie van O,C & W. Dit convenant was het vervolg op de aanbevelingen die gedaan werden in "Méér dan een gebaar" (1997) van de Commissie Nederlandse Gebarentaal. Het convenant richtte zich onder andere op de invoering van tweetalig onderwijs op de dovenscholen. Voor een dergelijke vorm van onderwijs was het onder meer nodig dat er leerlijnen kwamen voor de vakken NGT, Nederlands voor dove leerlingen en Dovencultuur. Om dat voor elkaar te krijgen besloten de dovenscholen van Nederland samen te werken in een werkgroep die de naam **Sprong Vooruit** kreeg. Sprong Vooruit is een samenwerkingsverband tussen instellingen die onderwijs aan dove kinderen verzorgen: de Dr. Bosschool, de Koninklijke Effatha Guyot Groep, de Koninklijke Aurisgroep, Viataal en het Nederlands Gebarentaalcentrum. Ook dit is een bijzondere ontwikkeling. Nog niet eerder werd er zo intensief en succesvol samengewerkt door medewerkers van alle instituten voor dove kinderen in Nederland. Na het

opstellen van leerlijnen voor de hierboven genoemde vakken is er gezocht naar geschikte methoden. Daarbij bleek de bestaande methode "Ik & Ko" van Uitgeverij Zwijsen goed te passen bij de doelstellingen die de werkgroep had geformuleerd, zowel voor de NGT als voor het Nederlands.

Ik & Ko

De methode Ik & Ko is door Zwijsen ontwikkeld voor gebruik in meertalige kleutergroepen. Het biedt een compleet taalprogramma met leerlijnen voor woordenschat, mondelinge taalvaardigheid, beginnende geletterdheid en taalbeschouwing. De leerstof wordt thematisch aangeboden. De pop "Ko" speelt een belangrijke rol. Ko is intermediair tussen de leerkracht en de kinderen. Hij wordt mee uit logeren genomen, hij zit in de kring en moet soms van een kind extra uitleg krijgen over wat er aangeboden is door de leerkracht. Dat maakt Ko populair in de groepen en een extra "klasgenootje". Voor kinderen met een auditieve beperking zorgt Ko er als niet bedreigende en zelfs lieve tussenpersoon voor, dat de communicatie optimaal verloopt. Zo kunnen bijvoorbeeld stille en teruggetrokken kinderen hele verhalen tegen Ko vertellen.

Ik & Ko aangepast

Bij het aanpassen van de methode is intensief en enthousiast samengewerkt met uitgeverij Zwijsen. Het herschrijven tot de beide nieuwe methoden is gedaan door een grote groep ontwikkelaars op basis van wat de werkgroep Sprong Vooruit aan kerndoelen had geformuleerd. Deze aangepaste kerndoelen zijn gebaseerd op die voor het reguliere onderwijs. De ontwikkelteams bestonden uit medewerkers op de dovenscholen, taalkundigen, schrijvers en opmaakdeskundigen.

Het trotse team van Sprong Vooruit met de handleidingen en met Ko:
v.l.n.r.: Trude Schermer, Marileen Louwse, Connie Fortgens, Sonja Jansma,
Renee Heineman, Annet de Klerk en Katja Sterkman.

Foto's pop Ko: Kasper van 't Hoff Fotografie/Uitgeverij Zwijsen b.v., Tilburg
Foto's spelende kinderen: Uitgeverij Zwijsen b.v., Tilburg

De Handleiding NGT

Uiteindelijk heeft dit geleid tot een tweetal nieuwe handleidingen: een voor de NGT-lessen en een voor de lessen Nederlands. Voor de lessen NGT kon veel van het oorspronkelijke materiaal gebruikt worden. De aanpassingen betroffen vaak het lexicon (gebaren i.p.v. woorden), grammaticale aspecten en de aansluiting bij de dovenwereld (bijvoorbeeld gebarenversjes in plaats van gezongen liedjes).

Voor de lessen Nederlands zijn de thema's flink aangepast: onder andere een forse beperking van de woordenschat en aanpassingen van de werkvormen.

De ontwikkelaars hebben de 18 thema's intact gelaten. Zowel de NGT versie als de versie Nederlands kennen drie instructieniveaus, afhankelijk van het taalniveau van het kind. Daarnaast zijn er nog de drie niveaus van de reguliere taalmethode.

Er zijn in de methode observatielijsten opgenomen om te bepalen welk taalstadium kan worden aangeboden, aansluitend bij het taalontwikkelingsniveau van het kind.

Beeldmateriaal

Het beeldmateriaal bij de NGT versie is nog in ontwikkeling, maar zal ook binnenkort beschikbaar komen. Er komt een DVD met rijmpjes en versjes in NGT: "Rijmen doe je zó!" Hiervoor is de audiovisuele dienst van de Koninklijke Effatha Guyot groep aan het werk, onder coördinatie van het Nederlands Gebaren Centrum. Vervolgens komen er nog aan de thema's gekoppelde CD-roms. **VHZ**

De beide handleidingen samen kosten € 25,00 en zijn verkrijgbaar bij: Projectsecretariaat Sprong Vooruit, M. Lips: m.lips@viataal.nl

Meer informatie op www.sprongvooruit.nl

